

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28 Cor.
Pe un jum. . . 14 "
Pe o lună . . . 2-40 "

Nrul de Duminică:

Pe un an . . . 5 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțămite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să ina-
poiăză.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

„TRIBUNA“

Ziarul nostru a fost pus în discuțiune publică. S'au ridicat glasuri nu numai pentru, ci și contra noastră. Ni-s'a aruncat învinuirea pornirilor „destructive” și chiar „anarhice”. Urmărim, zice-se, tendințe cari reprezintă negațiunea oricărei autorități și oricărei lucrări pozitive în sinul partidului. Ca încheiere se spune, că nu servim partidul și interesele lui, ci sântem un element de destrucție și un focar de primejdii permanente. S'a ajuns să se invoce împotriva noastră autoritatea partidului, într'o vreme când — ciudată ironie — partidul s'a bucurat poate de mai puțină autoritate și nu și-a putut-o menține nici față cu propriul său organ și nici măcar față cu un arivist și un aventurier venit din păturile cele mai coborâte, aducând proaspătă și nealterată toată zgura acestei drojdii sociale.

În asemenea împrejurări se invocă autoritatea partidului împotriva ziarului, care după sentimentul general al opiniei publice i-a făcut, din toate ziarele noastre, cele mai prețioase servicii.

Campania asta, mărturisim, ne pune pe gânduri. Cu îngrijire și teamă ne coborîm în conștiința noastră și căutăm să ne punem cu toată sinceritatea întrebarea dacă nu cumva am păcătuit și dacă cugetul nostru este curat de orice vină. Nu este un sentiment de amor-propriu, care ne face să vorbim de noi înșine. E o trebuință venită din adâncul conștiinții de a ne da odată seama în mod public despre rostul nostru și de-a face oarecum o spovedanie publică a ceea ce credem că am fost, despre rolul ce avem în viața neamului și în presa națională.

Fără lipsă de modestie putem spune că „Tribuna” a fost reprezentanta ideilor și tendințelor de înnoire și de progres atât în viața presei cât și a partidului național.

În viața presei noastre „Tribuna” a făcut silințe spre a creia o nouă direcție, mai românească. Multă vreme presa noastră a crezut că rolul ei de căpetenie și unic e combaterea vrășmașului ce stă în fața noastră. De-aici s'a dezvoltat cu vremea o direcție falsă de polemici sterile și neîncetate cu presa ungurească, și de critică a tuturor fenomenelor din viața politică

și culturală a Ungurilor. Orice eveniment politic intern unguresc, oricât de neînsemnat, hărțuielile partidelor și oamenilor politici unguri erau luate în primire, disecate, comentate, combătute și tratate cu mare aparat de articole de fond — în presa românească. Pe nesimțite multe din ziarele noastre au ajuns un fel de ediții românești ale presei de opoziție ungurești. Nu este de mirat că o mare parte a cărturarilor noștri s'a deprins în asemenea împrejurări să prefere a abona și a ceti ziarele de opoziție ungurești, cari oricum aduceau informații mai bogate și tratau exact aceleaș subiecte și aveau aceleaș preocupări interne ungurești ca și cele românești, dar cu mai mult meșteșug gazetăresc decât bielele noastre gazete de provincie. Și-apoi, își ziceau cu multă dreptate oamenii noștri, dacă e vorba să cetesc atacuri violente la adresa guvernului, critici, ironii, răutăți satirice împotriva Ungurilor și a vieții lor întregi, abonez „Az Ujság”, „Pesti Napló” sau „Népszava”. Iată una din cauzele de căpetenie ale răspândirii presei ungurești la noi și a lipsei de interes pentru presa noastră.

„Tribuna” a început să introducă o reformă. Ea a căutat și caută să românezeze presa... românească. Polemica neconținută și stearpă împotriva Ungurilor a fost redusă la strictul necesar. A devenit mai rară, dar mai concentrată, mai esențială și adesea mai violentă, înlăturând domnia frazei sterpe și declamatoare. Superioritatea acestui sistem a fost recunoscută și apreciată mai întâi de procurorii unguri. Procesele, în loc să scadă au crescut și cresc neconținut. Aceasta a fost cea dintâi consfințire ce am primit că ne aflăm pe calea cea bună.

Preocupările ungurești au trebuit să facă loc în mod succesiv preocupărilor și problemelor românești. Subiectele românești predominesc în articolul de fond și în corpul ziarului. Nu păcatele ungurești ci păcatele noastre românești trebuie să ne intereseze mai întâi. Mai înainte de-a cuceri Plevna ungurească, trebuie să combatem și să dărîmăm Plevna internă românească, cum a numit-o un bărbat de stat român. Așa la lumina acestei concepții am început să vedem bine

problema noastră românească sub toate laturile ei felurite, ca o problemă, nu politică numai, ci și economică, culturală, socială, bisericească și chiar statistică.

Adresându-se clasei noastre cărturești, ziarul a văzut mai ales marea primejdie ce-o amenință: *înstrăinarea prin cultură*. Sânt mai mulți ani de când am început o adevărată campanie împotriva acestui fenomen și pentru reromânizarea noastră prin cultură, prin carte și lectură românească. „Tribuna” a trezit o mișcare culturală întregă în Arad și împrejurul lui. Cărturarii noștri încep a-și da seama că fără cultură românească, fără o limbă românească, curată, fizionomia lor intelectuală e hibridă și caraghioasă. Se citește tot mai mult românește. Aici în Arad unde mai de mult nimeni nu cumpăra decât cărți străine, azi trăiesc două librării românești înființate abea în cei doi ani din urmă. E aceasta poate cel mai strălucit succes al agitației noastre de care sântem mai mândri decât oricare altul.

Aceiaș solitudine întâmpină și celelalte chestiuni interne românești. Chestiile economice, statistice, bisericești și chiar sociale au luat un loc mai larg în coloanele „Tribunii” decât în ale oricărui ziar. Marea chestie școlară, actuală prin punerea în aplicare a legii lui Apponyi, ar fi rămas cu desăvârșire în întunec dacă „Tribuna” prin colaboratorii ei anume angajați nu i-ar fi acordat atențiunea cuvenită. Sute de școli s'au închis și mii de dascăli români săvârșesc o muncă criminală de maghiarizare, prin exces de zel, în vreme ce ziare, ca „Drapelul” bunăoară, urmând vechea tradiție de gazetărie ungurită, țineau cu orice preț să arate, în articole grave și academice, cum se răsfrînge orice chestie internă ungurească mărunță în prizma îngustă a Lugo-jului, fără a avea însă un cuvînt pentru această mare problemă românească.

Prin felul iei de redactare „Tribuna” a creiat deci în presa noastră o școală nouă, o direcție mai sănătoasă și mai conformă cu nevoile adevărate ale vieții noastre. A creiat un record, care obligă și celelalte gazete românești, la aceleaș sforțări dacă vor să se

menție în această concurență intelectuală.

Publicul românesc a apreciat și a dat consfințirea sa noiei direcțiuni a „*Tribunei*”, acordându-i cel mai mare sprijin ce a acordat vre-odată unui ziar românesc. Am expus secretul succesului nostru și-l împărtășim cu plăcere confrăților noștri, căci din el presa noastră nu poate avea decât câștig. Cu cât publicul ne va sprijini mai mult, cu atât mai mult ne vom apropia de idealul unei gazete bune și cu adevărat *românești*, cu redactori numeroși și pregătiți anume, și cu colaboratori de seamă.

În politică, „*Tribuna*” a reprezentat de-asemenea ideea de progres și de înaintare. Curentul activist a învins mai ales prin agitația „*Tribunei*”. Toată presa românească a condamnat (afară de „*Libertatea*”) ideea activității. „*Tribuna*” a fost atacată cu violență și expusă odiului public. I-s-a aruncat bănuiala intențiilor de tradare și i-s-au atribuit gânduri ascunse de dezertare. „Autoritatea” partidului și principiul sfânt al disciplinei au fost și atunci invocate în ajutorul unei tendințe... retrograde. Dar „răzvrățiții” au mers înainte și și-au continuat opera „destructivă” atacând „autorități” și doborând principii și idei învechite. O fermentație de idei s'a produs și, grație mai ales agitației neobosite a „*Tribunei*”, starea pe loc, piroteala somnolentă, lipsită de orice busolă politică a pasivității, a încetat, s'a făcut un pas mai departe. Nu mai amintim campaniile politice atât de frumoase, purtate de „*Tribuna*” în anul 1907, împotriva legii școlare a lui Apponyi, cu adunări de protestare, convocate adesea de ziar, campania pentru votul universal, în anul următor, cu zecimi de adunări de popor, apoi cele trei campanii electorale dela proclamarea activității încoace.

Acuma am intrat într'o nouă campanie pentru *reforma și reorganizarea internă a partidului național*. Am intrat iarăș într'o epocă de decădere, de slăbire a luptei naționale. Trebuie produsă o schimbare, o reformă. „*Tribuna*” s'a făcut purtătoarea acestei idei noi, ea preferă lupta și zbuciumul liniștii de țintirim, care începuse să ne impresoare și să ne cucerească, preferă vrășmașia și atacurile celor vinovați, laudelor și lingușirilor mincinoase. Adevărul e de partea ei și pavăza lui strălucitoare va orbi pe vrășmași și va birui întunerecul și nepăsarea.

Am început campania aceasta, căci am înțeles că trebuie să rămănem credincioși tradiției noastre, care ne impune lupta pentru o idee nouă și bună, o idee de progres și de premenire în lupta noastră. Sămânța ce am aruncat a început să și producă o fermentație. Pretutindenii se discută, se agită și se formează tabere pentru și contra noastră.

Noi însă privim satisfăcuți și liniștiți, căci nu ne-am făcut decât datoria către rolul nostru din trecut. Privirea ce aruncăm asupra trecutului nostru ne dă conștiința că „*Tribuna*” a avut totdeauna un rost deosebit, rațiunea ei de-a fi și roadele de până acuma sânt cea mai strălucită confirmare a activității noastre. Voi ceice priviți cu ochelarii unei singure zile, vedeți numai încăerarea și dezbinarea de azi, dar mâne, când procesul de premenire va fi sfârșit, când toți vor fi intrat într'o singură tabără, atunci nu veți mai vorbi de „anarhie” și „destrucțiune”, ci veți gusta roadele lor și veți admira liniile curate și sigure în arhitectura noiei orînduiei a lucrurilor. Atunci veți lauda pe autorul ei, pe care azi îl huliți și aruncați cu noi — „*Tribuna*”.

Un glas de departe. Am auzit verdictul dela „*Vas*” asupra „*Tribunei*”, l-am auzit și pe cel al membrilor congregației din Lugoj, d. Suci, organizatorul, spune că am fost osîndiți chiar și la Pecica. Nu va fi acum poate indiferent, să ascultăm și o voce din depărtare, ori care ar fi opinia ce d. Suci va avea despre competența ei în materie. Într'o scrisoare trimisă unui redactor al nostru d. Dr. Sextil Pușcariu, profesor universitar în Cernăuți, distinsul nostru compatriot se pronunță despre „*Tribuna*” astfel:

...Mă întrebi dacă aprob ținuța „*Tribunei*” și direcția nouă ce o ia. Din toată inima. Mi se pare că niciodată nu am avut noi Români un jurnal mai bine redactat, începând dela articolul de fond, continuând cu foiletonul și cu corespondențele bine informate, bogate și regulate din toate regiunile locuite de Români, până la știrile diverse ale zilei, lipsite de elementul senzațional și demoralizator al furturilor, spargerilor, crimelor etc. din strada cutare, care te face să lași cu desgust din mână cele mai multe foi din România. Vă felicit pentru colaboratorii excelenți ce i-ați strins în jurul D-Voastre, al căror nume ilustrează foaia și ale căror idei nouă și frumos exprimate cuprind o bună îndrumare a maselor cetitoare, formează o opinie publică sănătoasă și tind totdeauna să însănătoșeze ranele vieții noastre sociale și politice. Acesta e semnul cel mai îmbucurător că ne apropiem prin aleasa generație ce se ridică de maturitate politică. Mă bucură îndeosebi tonul urban pe care-l păstrați chiar în toiul celor mai înflăcărâte polemici.

Aș fi foarte ispitit să urmez invitații D-Tale și să scriu o serie de articole pentru „*Tribuna*”, arătând cetitorilor ei, cum se prezintă lupta ce o duceți unuia ce vă privește și vă urmărește din depărtare, fără să cunoască multe dintre tainele de după culise, dar tocmai de aceea, văzând multe lucruri cu claritatea celui nepărțitor. Bucuros vi-ași descrie, într'o altă serie de articole stările noastre din Bucovina, pe pe care D-Voastră le cunoașteți de cele mai multe-ori prea puțin temeinic. Dar trebuie să renunț la toate acestea. N'am nici timpul, nici temperamentul unui luptător și mi-e teamă că adevărul mărturisit în public — *căci numai adevărul spus fără încunjur e prețios* — m'ar angaja în vârtejul discuțiilor politice pe care le evit.

Al D-Tale devotat

Sextil Pușcariu.

Cetitorul inteligent își va da singur seama dacă ne putem lipsi încă deocamdată de aderențele dela „*Vas*”, Pecica și Lugoj...

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Luni seara.

Vestitorii.

II.

Jurnalele și revistele își rezervă și ele partea lor de muncă mai intență, cu acest prilej. Numărul apare mai îngrijit, în proporții mai mari, „cu colaborarea celor mai distinse condeie”...

Jurnalele străine își fac chiar de cap. Începând cu „*Neue Freie Presse*”, al cărei număr de sărbători variază, în timpul din urmă, între 150—250 pagini, jurnalele străine din țară încearcă a imita acest record, trecând cu ușurință, adese, peste cea dintâi sută de pagini. De sigur, în suta aceasta de pagini sunt 20—30 pagini de anunțuri, dar aceasta n'are a face; materialul literar e așa de bogat, încât nu ți-e de ajuns timpul liber al celor trei zile de sărbători, să-l poți ceti în tihnă. Și dacă setea de lectură te îndeamnă să-ți procuri mai mulți numeri de sărbători, te pomenești, că ți-ai adunat pentru o coroană un material, ce nu-l poți mântui nici într'o lună de zile. Am experimentat singur acest lucru și am rămas întotdeauna biruit, neputând să isprăvesc cu lectură!

După două-trei săptămâni, materialul literar al jurnalelor, oricât de interesant ar fi el, nu

te mai poate atrage cum ar trebui. Nicăiri nu se validează mai eclatant, ca cu acest prilej, îngratul adagiu: „*Habent sua fata libelli*”.

Apar numeri noi, reviste, cărți; și nu mai poți urmări cu atenția cuvenită acest surplus de lectură, când soartea bietelor jurnale, oricât de escelent redactate ar fi ele, se reduce la formula efemeră: de a vedea lumina tiparului, de a fi cetite cu plăcere — chiar cu multă plăcere poate — pe urmă de a fi aruncate într'un colț prăfuit...

Jurnale noastre, cu toată vitegia vremilor, și fac și ele datoria de onoare cu acest sărbătoresc prilej. Nu pot să apară, bineînțeles, în sute de pagini, dar dau și ele frumoase pagini de sărbători și nu cred că greșim, când afirmăm, că tocmai jurnalele de aici — mai sărace și mai prigonite — țin recordul în acest punct, față de tovarășii lor din regat.

Scriitorii, câtă brumă avem, contribuie cu toții la acest număr festiv, iscăind bucățile literare, lăsând cealaltă articole, și pentru mai departe, la adăpostul obscur al anonimului...

Sute și mii de articole, cari ar trebui fixate, se pierd așa, și cronicarul de mâne nu va putea descurca din coloanele mute, opera unui gânditor, îmbrăcată, adese, în cea mai desăvârșită formă literară.

Anonimii!

Sute și sute de articole se scriu și se cetește; publicul le consumă ca pe o hrană delicioasă, în convingerea că articolul reprezintă chiar vederile lui, cu o palidă conștiință de quasi-paternitate. Câțiva mai pricepători spun cu un aer de adâncă convicție: Articolul e

scris de cutare, îi cunosc stilul. Amintesc nume ilustre, — din ansamblul restrîns al republicei noastre literare — fără să-și dea seama, că cele mai multe din articolele bune ce se scriu și se pierd apoi fără urmă, sunt datorite condeielor obscure ale gazetarilor, cari au o adevărată plăcere să scrie necunoscuți, în vreme-ce alții, mai norocoși și mai puțin activi, încasează laudele și recunoștința obștei.

Îmi amintesc de un număr de Crăciun, ce l'am scos, cu alți doi tovarăși de condei, anno dazumal.

Părăsisem, pe o lună masa mea de scris din ungherul redacției și când m'am abăutut, pe câteva zile, în camera unde am lăsat partea cea mai bună a sufletului meu, — „curatul argint de odinioară” — camarazii mă îmbrățișară cu dragoste.

— Ai revenit. Știam noi: on revient toujours!

Nu revenisem; slujba în care intrasem nu-mi îngăduia astfel de rupturi, slujba, de unde nu mai este reîntoarcere...

Venisem așa, în preajma sărbătorilor, mănănat ca de un instinct, asemenea acelor paseri călătoare cari se duc pe alte tărîmuri, când cerul se întunecă și codrul își scutură po-doaba!

Masa mea din ungher sta vădită, în clasică neorînduială a vremilor de aur. Cronicarul, care îmi luase locul la gazetă, lipsia, în după amiaza aceia. Lipsia, spre norocul lui, căci dacă l-aș fi aflat pe scaunul meu, l-aș fi luat

Reglementarea Presei. Am ajuns și la asta, ca noi Românii să ne plângem de o prea mare libertate a presei și să ne gândim la mijloace de a o reglementa. Ideia, care ne onorează și caracterizează nu numai pe autor ci o întreagă stare de lucruri, este, reclamată de *interesele partidului*. Auziți mă rog, în ce fraze își îmbracă jurnalistul partidului, dl Branște din Lugoj, laudabilele intenții:

„Aici nu e vorba a înăbuși libertatea discuțiunii, nici de a restringe dreptul criticii, căci și una și alta e în viața de partid de trebuință ca pînea de toate zilele. Dar e de lipsă de a stabili hotarele pentru a împiedeca degenerarea în anarhie, cum vedem acum exemplul înaintea ochilor. Și înainte de toate trebuie garantată loialitatea și hotărârea față de partid și ceice reprezintă partidul...”

E o rușine, că se găsește azi, aici la noi un român și încă jurnalist, care să debiteze cu astfel de idei, cari ne dovedesc și ele povârnișul spre care ne duce atotputernicia ideii de partid. Iată, se simte deja nevoia de a ne încătușa noi înșine presa, asta ar cere-o: *interesele de partid!*

Se poate, dar întrebăm, o cer asta și *interesele naționale*? Și, se inspiră partidul din *interesele naționale*, ori din *interesele sale* când profesază astfel de credințe, despre o garanție cardinală a oricărei lupte de naționalitate, despre garanția absolutei libertăți de presă?

Astfel de profesii de credință nu ne miră dealtfel la omul cu formula că „fără bani nu ne putem mișca”, ar fi totuși prea trist, deși nu de neînțeles, dacă în ele s'ar reflecta o gândire dominantă din sinul comitetului național. Vom vedea.

Români și Sași. „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt” din Sibiu publică în numărul său de Duminecă un articol de fond în care, ocupându-se cu „hotarele firești ale maghiarizării”, constată cu deosebită satisfacție că Sașii se maghiarizează numai anevoie — grație Românilor.

„România ne-a scăpat și ne scapă și acum de maghiarizare. Ea se întinde ca o pătură groasă de izolare între noi și masele

ungurești și a împiedecat ca acest element să ne absorbe, cum ar fi făcut-o dacă am fi ajuns cu el în contact direct: pildă vie ne sînt Sașii din comitatul Clujului și al Turzii... România e pentru noi Sașii și indirect un zid de de apărare împotriva maghiarizării, pentru că motive politice de ordin înalt determină factorii chemați ai vieții noastre politice să contribuie la conservarea poporului săsesc, fiindcă existența lui e o necesitate — din punct de vedere unghuresc. Ungurimea nu poate dori ca noi să ne contopim cu Românii ei, dimpotrivă, în interesul său propriu trebuie să împiedece acest proces de asimilare...”

Și concluzia e că Sașii trebui să-și continue politica veche: supunere față de ungurimea care vrea să-i absorbe și dușmănie față de românimea care îi apasă...

Audiența lui Khuen. Din Viena se telegrafiază: Ministrul-președinte ungar contele Khuen-Héderváry a fost primit de către Maj. Sa în audiență specială. Audiența a durat o oră. Contele Khuen a raportat Maj. Sale despre afacerile curente, banca comună și chestiunea croată.

După audiență, care s'a sfârșit la orele 11, contele Khuen a făcut mai multe vizite la miniștri comuni.

Seara s'a întors la Budapesta.

Noul guvern al Austriei. Ziarele din Viena sînt informate că noul guvern austriac se va constitui îndată după anul nou, încă înainte de ce s'ar termina tratativele germano-cehe. Conform acestor informații baronul de *Bienereth* își va menține portofoliul și-și va completa cabinetul cu vreo câțiva dintre șefii de partide. Pacher va intra în cabinet ca ministru german național și vor primi un resort național și Cehii. Polonezii susțin candidatura lui Glombiski, președintele delegației austriace, iar Cehii candidaturile șefilor Friedler și Braf. Contele de Stürgh își va menține resortul instrucției, în cazul însă că, consilierul de curte Neuster s'ar declara gata să primească el acest resort, Stürgh va lua portofoliul de interne. Se crede că Weiskirchner, ministrul de comerț, Hohenburger, ministrul de

justiție și Georgi, ministrul Landwerh-ului își vor menține și ei portofoliile.

Limba de instrucție la regimente. Ziarul vienez „N. Fr. Presse” e informat că ministrul de război va aranja în curînd printr'o nouă ordonanță chestiunea limbii de instrucție la regimente. Conform acestei ordonanțe ofițerii vor fi cu toții datori să dea un examen special pentru a dovedi că afară de limba lor maternă mai posed și vre-o altă limbă dintre cele vorbite în monarhie. În felul acesta regimentele vor fi înzestrate cu o conducere mai firească și mai compatibilă cu educația militară reclamată de vremile azi.

Sedința camerei. În sedința de azi, Luni, ministrul de finanțe Lukács a depus pe birourile camerei un proiect de lege despre prolongarea privilegiului băncii comune, în mod provizoriu, până la 15 Februarie.

S'a intrat apoi în discuția convenției comerciale cu Serbia. Discuția se va urma și mâine.

Scrieri din București.

In așteptarea iernei. — Inconveniente. — Gânduri și fapte. — O faptă nobilă. — A fi sau a nu fi. — Lașitate intelectuală. — Răsfoind revistele. — Observări.

București, 5 Decembrie.

Primii fulgi de zăpadă s'au dus tot așa de repede precum au și venit, spulberând visurile atator iubitori de clinchetul dulce al zurgălăilor. În aer parcă plutește ceva de primăvară. Și Topîrceanu, care tocmai a isprăvit o cronică veselă pentru revista dela Iași, va trebui să amîne publicarea ei până va cădea iarăș zăpada. Căci e vorba de ahturile unui biet cetățean, care se întoarce pe două cărări acasă, împiedecându-se de troienele de pe marginea drumului, cântând cu multă „caldură”: sentimentalul cântec „Bulgăraș de ghiță rece, iarna vine, vara trece și n'am cu cine mi petrece”. Păcat de bunătate de poezie. Va trebui să amâne publicarea ei până cine știe când.

Căci în loc de zăpada cântată cu atâta măiestrie de „nepotul lui Dăianu” — stradele orașului, mai ales în părțile unde se construiesc liniile pentru noile tramvaie, oferă trecătorilor perspectiva de a-și pierde la tot pasul

de guler, întrebându-l cu indignare: Cum îndrăznești, domnule, să te obtruzi?...

Am ținut o pauză, cu toate că munca era pe sfârșite. Veniau culegătorii obraznici tot la zece clipe, pe urmă se înfățișă chiar zețarul cu mutra amenințătoare. Când mă zăriau, luau o înfățișare prietenoasă:

— A, domnul redactor, a venit iarăș la noi!

li îmbiam cu țigări, și toți culegătorii aveau, în seara aceea, un aer deosebit de prietenos. Opăcisem, ce e drept, apariția ziarului cu vr'un ceas, dar personalul tipografic era stăpânit de bucurie, că unul din redactorii vechi revenise.

Ceva din gândirea scriitorilor rămâne totdeauna în mîntea culegătorilor de litere, alături, de plumbul otrăvitor, ce le vopsește degetele...

Ei rămân tovarăși de muncă, ori cât de puțin ar înțelege scrisul filelor pripite, și otrava plumbului e echivalentul energiei cheltuite de scriitorul însuși!

Am luat numărul „caldut” în buzunar și am plecut cu cei doi tovarăși să luăm cina la

otelul îndatinat. Chelnării mă cunoșteau și ei și se întreceau să ne servească.

Și am stat așa până către miezul nopții, la masa rezervată din ungher, discutând chestii de ale jurnalului și băgând de seamă, că autoritatea mea crescuse în absență. Directorul, care în zicea până atunci „dumniata”, ciocni halba și-mi zise:

— Dacă îmi dai voe, servus!

Apoi, după ce îmi strînse mîna, spuse cu zîmbet de confidență:

— Mîne rămâi la noi; și vezi de scrie un prim articol de Crăciun!

Înima îmi zvâcni cu putere. Cronicarul de eri se avântase așadar la cea mai înaltă treaptă gazetărească!

Încercam să îngăimesc scuze, dar totul era degeaba; directorul spunea cu hotărîre:

— Tu vei scrie articolul de fond.

Am adormit abea în spre ziuă, cu gândul la articolul, ce avem să-l scriu. Frînturi de fraze mă urmăreau, titli sănătoși, în năzuința de a scrie un articol așa de frumos, cum nu mai scrisesem în viață.

Dimineața m'am pus la masa obișnuită și am scris articolul, în două ceasuri. Directorul m'a strîns mîna, a dat zețarului articolul, fără să-l citească, spunându-i:

— Articolul prim, pentru numărul de Crăciun!

Își uitase de ceruza lui roșie, cu care execută cronicile fostului reporter de pe vremuri!

Și a treia zi de Crăciun, când un preot, ai cărui oaspeți eram, ne lămuria cu aere de pricepător, că articolul de fond e scris de către din generația mai veche, directorul îmi strîngea mîna sub masă, spunând cu aprobare:

— Bine zici... el l-a scris... se vede că-i cunoști...

În seara de vrajă a Crăciunului, când colindătorii cu glasuri argintate vor vesti la geam nașterea Mântuitorului, gazetele vor apărea și ele în haină de sărbătoare.

Vor ceti cu dragoste articolele iscălite, rezervându-ne și mai multă dragoste încă pentru cele neiscălite, pentru munca de obscură glorie a anonimiilor!

Al.

Fabrică de parchete,

Cluj—Kolozsvár.

Fabrichează orice parchete din sterjar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de cherestrea în orice mărime, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a dusumelelor.

galoșii din picioare. Ploaia deasă, mărunță și noroiul să umbli cât mai puțin pe afară.

Stau și ascult muzica ciudată a stropilor de ploaie. Mîntea îmi fuge departe, la tot ce-am văzut, la tot ce-am întâlnit în cale în săptămîna asta. Din perete, chipul frumoasei Loreley privește gânditor la mine. În ochii ei citesc părerea de rău după luntrașul ce s'a pierdut în valuri. De, dacă ar fi fost mai mult filosof și mai puțin poet, poate soarta lui ar fi fost alta. De ar fi înțeles ce va să zică renunțarea, nu s'ar fi înecat în valuri. Da, da. Luntrașul a fost prea poet. Și, cum poezii îmi sînt dragi, par'că mi-e ciudă pe Loreley, care privește gânditoare la mine, care pare a mă dojeii pentru păcatele mele, care pare a-mi da sfaturi pentru viață. O aud lămurit cum îmi citește din versurile marelui poet Ion Scurtu:

„Luptă-te cum se cuvine
Contra sortii încăinată,
Nu te turbure meschine
Temeri... Fie-ți neclintită
Lupta cu ființi haine
Ce-ți vreau viața istovită!”

Câtă adîncă filosofie în aceste versuri, pe cari le recomand prietenului Iustin Cloșca Iuga, spre a le face o melodie, cel puțin așa de dulce ca aceia pe care se cîntă „Ich weiss nicht was soll es bedeuten“. Mai tîrziu se va găsi un specialist, care, în calitatea lui de agent de plasare a opurilor editate de cutare institut de editură, va ști să facă reclama cunoscută maestrului compozitor și poetului. Chiar astăzi avem oameni cari știu să exploateze bănește operele unui Eminescu de pildă, deși acest poet „anarhist“ a avut imprudența de a scrie „Împărat și proletar“ — manifestându-și anumite tendințe anarhice. Tocmai de aceia s'a simțit nevoia ca ultima ediție să fie revizuită de marele critic Ioan Scurtu, despre cari gurile rele spun că d. Maiorescu s'ar fi exprimat, că mîntea la dînsul este... mușafir.

Picuri de ploaie mi lovesc în geamuri. Un ritm curios, vechiu, și cu toate acestea așa de nou. Dar câte lucruri vechi nu ne par nouă? Câte lucruri vechi trebuie să le refacem spre a fi veșnic nouă?

Uite, de pildă, casa lui Ion Creangă, „bujdeuca“ în care a scris minunea de poveste „Harap alb“, unde au venit înaintea ochilor sufletești ai celui mai român dintre scriitorii noștri figurile lui Păsări—Lăți—Lungilă, ale lui Setilă, Țintilă și ale atîtor eroi eternizați — casa lui Creangă se va repara, spre a se păstra ca un templu curat, în care n'au intrat vînzătorii, nici cărturarii care mint. Cei cari l-au cunoscut pe „anarhistul“ Creangă, care, în calitatea lui de preot pravoslavnic a crezut că e mai bine să-și tundă pletele și care pentru marele păcat de a fi tras cu pușca în ciorile de pe biserică, a fost răspopit, spun cu căta dragoste vorbea autorul amintirilor despre casa lui. Astăzi această casă este dărăpănată cu totul. Ciardacul e aproape căzut. Prin coperiș ploaia străbate în cele două camere, pereții sunt nevăruiți și biată casă, încunjurată de jidovimea Iașului, plînge parcă lumina și suflul curat, care a cîntat odată cu atîta energie: Nici un ac dela jidani.

A fost o neglijență din partea celor ce au urmat în fruntea primăriei din Iași că au lăsat să ajungă într'o astfel de stare casa lui Creangă. Azi este încă primar nuvelistul N. Gane, care mai bine decît ori-cine știe prețurile meritele lui Creangă pentru literatura românească. El a trimis un inginer spre a face planul pentru restaurarea casei scriitorului. Casa va fi reînviată tocmai ca pe timpul când Nică a lui Ștefan al Petrei, cum își zicea Creangă, locuia întrînsa. Se va păstra ciardacul, se vor vărui pereții ca și atunci și primăria va îngriji de ea ca de cuibul fermecat în care s'a plămuit cea mai măiastră operă a prozei românești. Cu restaurarea a fost însărcinat inginerul Savel. E un act de recunoștință, care merită toată lauda, care

face cinste actualului primar al Iașului, nuvelistului N. Gane.

De altfel în curînd se va inaugura la Iași și bustul lui Creangă. Bust modest, cum modestă a fost și viața acestui om, care a trăit și a murit sărac. Ar fi interesant să știm cât au dat pentru bustul lui aceia cari i-au comercializat opera. Cât au dat pentru bustul lui Eminescu aceia, cari au încasat onorariile pentru „revederea“ operei maestrului? Simple întrebări, cari ar putea folosi, avînd răspuns, ca documente omenești.

Căci nimica nu este mai curios decît firea omenească. Un amestec curios de cuvînte și de deprimare, de curaj și de lașitate, de naivitate curate și de indiferentism, de patimă și de obiectivitate. Și îl caracterizăm pe individ după cum una sau alta dintre aceste calități sufletești prevalează. Și cum legăturile dintre oameni cer atîtea rezerve, în actele vieții lui individul este așa de laș de atîtea ori. Uite, am înaintea mea un ziar din București, în care un domn s'a grăbit să reproducă articolul dlui Aurel Popovici, articol în care era vizat și dl Bianu. De ce a suprimat curajosul domn pasagiile acestea? De ce accentuează numai pasagiile în cari e vorba de dnii Mangra și Brote? A făcut-o din curtoazie față de dl Bianu? Dar dl Bianu stă mult mai presus decît să aibă nevoie de această curtoazie. De ce dar această atitudine? Pentru că un eventual răspuns al dlui Bianu ar fi ars ca biciul de foc. Iar cavalerul, care a reproduș articolul își teme prețioasa-i piele. E june cu aspirații. Dar, vezi, lumea observă și trece acest gest la rubrica: Lașitate sufletească.

Fericiți cei săraci cu duhul. Ei nu văd, și nu înțeleg scrupulozitatea judecății oamenilor. Pentru ei aceia cari le arată întunerecul în care orbecăesc „nu există“. O scuză cât se poate de ușoară. Nu există fizicește și nu există moralicește. M'am întreat de mulțori de ieri până azi: Există sau nu există? Aceiaș întrebare care a frămîntat creierul lui Hamlet: A fi, sau a nu fi. Și am ținut atîtea monologe.

În „Minerva“, junele cu aspirații, Ion Scurtu, unul dintre „fruntașii dîntăi“ ai literelor române declară pur și simplu „Correspondentul „Tribunei“ pentru mine nu există moralicește“. În primul rînd am crezut c'ar fi potrivit să-l fac să-mi înțeleagă cel puțin existența fizică. Apoi am zîmbit, ca și acum, când chipul frumoasei Loreley privește gânditor la mine și ploaia mi bate ritmic în ferești. O, de n'ar ști nici unul din pînura scurților că există fie moralicește, fie fizicește. Odată existam. Atunci când din munca mea și a altora ca mine, Ion Scurtu își creia pedestalul de „om de literă“ la „Sămănătorul“. Când aceste inexistențe l-au părăsit, marele savant a rămas să se prăjească la „arșița împrejurărilor fatale“. Și din seceta de duh, bietul „Sămănător“ a răposat.

Citesc și rîd. Iau colecția „Revista Democratiei române“ al cărei director este unul dintre cei mai apreciați parlamentari ai României, d. deputat G. Diamandi. În numărul dela 12 Septembrie 1910, la pagina 1094 citesc, la rubrica informațiilor, următoarele rînduri:

„La Teatrul Național din București se repetă „Luceafărul“ de Delavrancea, piesă pe care șarlatanul pseudo-critic și ordinarul reclamagiu Ion Scurtu, o anunță cu surle, ca și cum o parte din meritul lucrărilor lui Delavrancea îi revine lui de drept, ca și cum maestrul Delavrancea ar avea nevoie de Ion Scurtu la mîntea“.

Șarlatan? Reclamagiu ordinar? Și eu care am avut atîta lipsă de respect față de mine și de prietenii mei, încît voiam să-i trimit martori! N'am să-mi iert acest păcat nici-odată. Rămân mai bine fără existență dar acest pas nu-l mai fac.

Acestea le gîndesc în seara asta de iarnă blîndă, când stropii de ploaie bat repezi în ferești, când ochii mei vor să străbată întunericul de afară și când chipul frumoasei Loreley privește gânditor la mine.

I. U. Sorleu.

Conferența comitetului central.

Budapesta, 19 Decembrie.

Cînd e să facă Românii ceva în Budapesta, treci pela cafeneaua »Jägerhorn« și — afli mai mult decît vrei. Căci ai noștri sînt expansivi: discută cu aprindere, gesticulează, aruncă vorbe dela o masă la alta, pînă cînd te pomenești că știi și direcția în care o să se aducă hotărîrile de mai tîrziu.

Așa și de data aceasta. Încă de ieri după amezai au sosit câți-va fruntași, între cari d-nii Dr. Al. Vaida-Voevod, Dr. N. Șerban, Dr. Vasu și Dr. Popescu (Făgăraș), Dr. L. de Leményi (Sibiu) și alții. Cîte-o glumă, cîte-o aluzie, cîte-o tresărire arătau că lumea e nervoasă. Ci focul cel mare s'a văzut abea azi-dimineață. »Jägerhorn-ul« fierbea, ticsit de Români: părea un uriaș stup în preajma roirii. Și în forșotul acestă cineva împărțea o broșurică albă, elegantă, tipărită la diecezana din Arad: «Părerea d-nilor Aurel C. Popovici și Dr. I. Maniu în chestia «Tribunei» din Arad», (cu toate că dl Maniu se ocupă numai la sfîrșitul interviului de ziarul nostru N. R.)

Între cei sosiți sînt și ne-membrii ai comitetului: câți-va bărbați cu rol de căpetenie în partid, cari au fost invitați să-și spună părerea asupra chestiilor ce se vor desbata în ședințele comitetului. Așa pornesc aproape cu toții spre palatul «Clotild», după orele zece. Mai rămân în cafenea vr'o trei-patru inși, cînd apare figura zîmbitoare și plecată a lui Birăuț, care împarte invitații pentru cina cu ședință, ce va aranja-o corul bisericii române din Budapesta, de sub presidiul d-sale.

Ședința se deschide la orele 11, prezidată de de d. Gh. P. de Băsești. Sînt de față dnii: Dr. T. Mihali, Dr. V. Lucaciu, Dr. I. Maniu, Dr. Al. Vaida-Voevod, Dr. N. Șerban, Dr. N. Comșa, V. Goldiș, Dr. L. de Leményi, Dr. A. Vlad, Dr. I. Suci, Dr. I. Marșieu, Dr. R. Veliciu, Dr. Pr. Givulescu, Dr. B. Cosma, Dr. V. Branisce, Dr. Iz. Pop, Dr. T. Cornea, Dr. Șt. Morariu, Dr. V. Onișor, Dr. Nyilvan, Dr. V. Moldovan, Dr. R. Boilă, Dr. P. Cioban, Dr. V. Chindriș, Dr. A. Lazar, Dr. C. Jurca, Dr. Al. Morariu (Arad), Dr. A. Grozda, Dr. N. Vecerde, Dr. Șt. C. Pop, Dr. O. Vasu, Dr. T. Popescu, Dr. I. Nedelcu, Dr. Nestor Oprean, V. Damian, Dr. Liviu Ghilezan, Dr. C. Iancu, Dr. Cornel Grozda. Au mai azistat la ședință ca simplii privitori d. d. Aurel Bănuț și H. P. Petrescu.

Au aderat în scris la hotărîrile ce se vor lua: Andrei Birseanu, Dr. V. Saftu, Dr. I. Lengheru, Nic. Ivan, I. Lapedatu, Ion Moța, Emeric Pop, Dr. Gh. Popoviciu (Lugoj), Dr. Șt. Petroviciu, Dr. Caius Brediceanu, Dr. A. Valeanu, Dr. Gavril Tripon, Dr. Ciuta, Dr. Pahone Avramescu, Dr. Pletosu, Dr. Izidor Marcu, I. F. Negruț și alții.

Ședințele de azi.

(Prin telefon). Azi și-a prezentat comisiunea de 21, însărcinată cu organizarea partidului și a presei, proiectele ce a elaborat pe baza hotărîrilor aduse de ea înainte cu o lună.

Înainte de masă a avut loc ședința plenară, iar după masă ședințele diferitelor comisiuni. S'a luat hotărîrea ca ziarelor românești să nu li-se dea nici o informațiune asupra discuțiilor din ședințe, pînă după terminarea definitivă a lor, cînd apoi se va publica un comunicat vast, cuprinzînd toate hotărîrile. Mîne înainte de amezai se va ține a doua ședință plenară.

Deși cei ce au luat parte la ședința de azi păstrează cea mai desăvârșită discreție, am putut să aflăm totuși că ședința a avut o desfășurare neobișnuit de aprinsă. Dl Vasile Goldiș a atacat cu o violență fără seamăn »Tribuna«, declarând că în cazul dacă nu va fi »reglementată« d-sa părăsește partidul (!)

Dl Goldiș a fost secondat de toți dușmanii arădani ai »Tribunei«. Ieșirile pătimașe ale dlui Goldiș, care a fost totdeauna susținut cu multă căldură de »Tribuna«, au făcut asupra multora din asistenți o penibilă impresie.

Se spune că și dl Maniu ar fi criticat aspru atitudinea »Tribunii«. Spiritele sânt foarte aprinse și aradani depun silinți extreme de a le predispuce împotriva ziarului d-voastră.

Din străinătate.

Alegerile din Anglia. Numai din 13 cercuri nu au sosit încă știri despre rezultatul alegerilor. Cum era de prevăzut, guvernul și-a menținut majoritatea.

Până Duminecă dimineața au fost aleși:

- 268 liberali,
- 271 conservatori,
- 43 socialiști,
- 73 naționaliști,
- 9 Irlandezi independenți.

Guvernul dispune până acum de o majoritate de 104 voturi, față de opoziție (271 plus 9).

INFORMATIUNI.

ARAD, 19 Decembrie n. 1910

— **Dr. Casiu Maniu liber.** Ni-se telegrafiază din Vaș: Mult încercatul luptător român, dl Dr. Casiu Maniu a părăsit azi temnița de aici și a plecat la Budapesta.

Al treilea matineu din Arad. Inițiată și ocrotită cu multă căldură de Reuniunea femeilor din Arad, mișcarea culturală din orașul nostru a înregistrat ieri un nou succes, la un nivel tot atât de frumos ca și cele două de până acum. Al treilea matineu a avut loc ieri, Duminecă, la cînsul 5, tot în sala festivă a seminarului. Tot ce Aradul are românesc și-a dat iarăș întâlnire și unii au venit chiar și din împrejurimi.

Matineul s'a deschis prin executarea la pian a pieselor: »Melodia din Pear Gynt«, »Polonaise« de Grieg, și »Preludii« de Brediceanu, executate de dșoara Livia Vătan cu o frumoasă îndemănare. Dșoara Florica Bonciu, a citit cu o voce plăcută și cu o înțelegătoare nuanțare »Salcîmul«, de Gorun, Poezii de O. Goga și Sonet de Vlahuță. Au fost bine dșoarele Letiția și Tulia Dimitrescu, în Duetul, concert bisericesc, de Muzicescu, apoi singură dșoara T. Dimi-

trescu a cântat cu însuflețire Doine de T. Brediceanu. Dl Giurgiu cu temperament dramatic, cu îndemănare de scenă și public, a spus »Carol al IX« și »Doina« de G. Coșbuc. A avut părți frumoase, de tot bine. Armonios a fost corul teologic în »Seara mare« de Vidu și »Trei păstori« colinde de Dima.

Publicul a aplaudat toate punctele cu însuflețire.

Dar dacă, foarte logic, dela diletanți nu putem pretinde execuțiuni ca dela artiști și nu le putem aduce laude eronate, în schimb, ei au contribuit în măsurile lor și în marginile cunoștințelor ce posed la reușita frumoasă a acestor matinee, cari fără îndoială, sânt anul acesta cea mai reală contribuție la educația artistică românească a societății noastre de aici.

— **De-ale aviațiunii.** Din Dover se telegrafiază: Eri dimineață aviatorul Graham White a încercat o ascensiune. Motorul, în urma unui defect, a încetat a funcționa și aparatul a căzut din înălțime de 20 de metri pe pământ, ruinându-se complet. White a suferit răni grave.

Din Paris se telegrafiază: Aviatorul Farman a făcut eri la Etampes o ascensiune extraordinară. A rămas în văzduh 8 ore 13 m., făcând în timpul acesta un drum de 453 km.

Din Londra se telegrafiază: Aviatorul Lopwith a trecut eri, dela Dover, canalul Mănecii, aterisând cu biplanul său pe țărmurii Belgiei.

— **Decorarea principelui Știrbei.** »Reichsanzeiger« din Berlin anunță că ordinul vulturului roșu cl. II. cu placă a fost acordat principelui Barbu Știrbei.

Congregația comitatului Arad e convocată la adunare extraordinară pe ziua de 30 Decembrie n., pentru a se face alegerea comisiilor și comitetelor permanente.

Procesul coaliției. Din Budapesta se anunță: Azi a început înaintea Curții cu jurați procesul de calomnie pornit de fostul ministru de comerț Kossuth și secretarul general Sztérényi împotriva redactorului Habár Mihály, care i-a acuzat cu tot felul de matrapazlicuri. Acuzatul încearcă să-și dovediască acuzele. Martorii cari au depus azi n'au confirmat acuzele.

— **Dl Goga membru al soc. Petőfi.** Cum am anunțat, dl Octavian Goga a fost propus să fie ales membru extern al societății literare Petőfi din Budapesta. Alegerea a avut loc Sambătă d. a. Dl Goga a fost ales cu aclamație. În același timp a mai fost ales și traducătorul sârb și german al poeziilor lui Petőfi.

— **Ion Străulea,** notar comunal în Jină (com. Sibiiului), a repausat la 17 Decembrie n. în vârstă de 55 ani. Inmormântarea a avut loc azi, 19 Decembrie n., în cimitirul gr.-ort. din jina.

Odihnească în pace!

— **Școala pentru economia de casă,** (școala de menaj), susținută de »Reuniunea femeilor române din Sibiiu«, deschide la 15 Ianuarie n. un curs de bucătărie fină. Cursul va dura dela 15 Ianuarie până la 15 Aprilie. Taxa lunară a acestui curs e de 80 cor.

Elevele primesc locuința și întreagă întreținerea în internatul școlii. Informațiuni se pot primi dela dșoara Tulia Bogdan, Sibiiu, Strada Baier Nr. 1. În timpul acestui curs școala primește și execută comande pe lângă prețuri convenabile.

x **Atragem** și pe calea aceasta atențiunea on. părinți, ca cumpărările de Crăciun să le efeptuiască la Kovács Béla magazin de modă pentru copii, Cluj-Kolozsvár Király tér nr. 1. În întreg Ardealul acesta este unicul magazin de articlii pentru îmbrăcăminte copiilor. Firma garantează pentru calitatea bună a mărfurilor ei și pentru serviciu prompt. În provincia trimete mustre din orice articlii în bransa aceasta.

Magazinul poate fi cercetat fără obligamentul de-a cumpăra.

x **Pianul** este doar' uniea marfă la cumpărarea cărea trebuie să atragem atențiunea on. cetitori; ca să nu dea așa ușor crezământ anunțurilor sunătoare a unor firme înșelătoare, pentru că pianul este decorul cel mai frumos, mai folositor și mai prețios al casei. Așadar se cere, ca și procurarea să se facă la o firmă încrezută care să mulțamească cumpărătorul atât în privința prețului cât și execuției pianului. O astfel de firmă recunoscută și în România ca vrednică de încredere este firma Triska I. fabrică de pianuri în Cluj (Kolozsvár), asupra scrisorilor ei de mulțămintă și recunoștință publicate în ziarul nostru de azi, atragem atențiunea on. noștri cetitori.

BIBLIOGRAFII.

Astăzi răsfoind *Calendarul Lumea Ilustrată* am constatat că este o lucrare de mare merit datorită modului cum e alcătuit și numeroasele lor ilustrațiuni admirabil reușite și cari trec de 400. Fără a avea intențiunea de a face o reclamă editorului *Ig. Hertz* putem spune că acest calendar e o lucrare cum puține sunt în întreaga lume. Prețul Lei 1.50.

La Librăria Tribunei se afă de vânzare:

Cărți poștale ilustrate de Crăciun, cu inscripțiune românească și anume:

- Nașterea Domnului,
- Ingeri cu pem de Crăciun,
- Copilași cu pom de Crăciun,
- Dame frumoase de Crăciun,
- Pelagud de iarnă cu stea, etc. etc.
- Buata costă 6, 8, 10, 12, 14 și 16 fcleri.

Cărți poștale ilustrate pentru gratulări de anul nou:

- Porcel la europian, cu potcoavă etc.
- Porcel gratulând à 6 fl.
- Hornari gratulând à 6 fl.
- Copii cu Purcel à 12 fl.
- Copii gratulând à 14 fcleri.
- Chipuri hazii à 8-10 fl.
- Dame frumoase cu copii à 14-16 fl.
- Copilași ca hornari à 16 fl. ș. a.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic. Nichte și noue

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eliz. Poarta II.

Consultații dela orele 8-12 a. m. și 3-6 d. a.

Cei cari doresc: **mobile**

bune, frumoase, ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile **Székely și Ré** din Marosvásárhely, (Piata Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang - Mare asortiment de trusouri pentru mirese

Caut
un candid. de avocat
cu praxă

pe lângă condițiuni cât se poate de favorabile.

Dr. Aurel Nyilvan, avocat
în Nagysomkút.

Credit pe ipotecă, pe cambie
și pentru oficanți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Prima băcanie
: din Oradea-Mare. :

Mihai Petroviciu
= ș'a transmutat =
prăvălia de coloniale
și delicatese

în edificiul „Bazár”
strada principală (Rákoczi-ut No 2) lângă
prăvălia lui Huzella M.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de

conducător

la societatea comercială »Consum«
din Blaj, prin aceasta să escrie concurs
până în 20 Ianuarie st. nou 1911 pe lângă
un salariu de 2000 Cor. plătit în rate lu-
nare decursive.

Reflectanții au să dovedească, că au praxă
de cel puțin 3 ani în branșa băcănii și
ferăriei și că cunosc în scris și vorbit lim-
bile română, germană și maghiară.

Postul e de a se ocupa în 1 Febr. 1911.

Concursele au să se adreseze domnului
Gavril Popu, canonic metropolitan, preșe-
dintele societății.

Caut

un candidat de avocat
și un scrietor

preferit cu praxă, — pe lângă condițiuni
favorabile.

Dr. Enea Andrea, avocat
Nocrich (Ujegyház, Szeben m.)

Vin de deal

să poate căpăta dela 50 litre în sus, prima
calitate :

Alb din anul 1910 per hecto	46 cor.
Roșu (șiler) » » » »	48 »
Alb » 1898 » » » »	70 »
Rizling » 1902 » » » »	80 »

Aurelia Dr. Petran,
Arad, str. Lázár-Vilmos 4.

Un hărmăsar

de 4 ani, comissat, se află de vânzare.
Doritorii să se adreseze lui Iosif Vanc,
Galsa, up. Világos (cott. Arad)

Dózsa János măiestru -
cojocar în
Nagyvárad, Zöldfa-passage Nr. 9.

Se recomandă ca măiestru perfect
întru prepararea tuturor articlilor
aparținătoare acestei branșe precum :

guler preparative,
guler boia, manșoane (muff)
în executare modernă și după cel
mai elegant gust.
Blane și tocuri de picloare, etc
Reparaturile se execută prompt.

Abonați și răspândiți în toate
părțile țării

TRIBUNA

unicul ziar politic național
român ce apare dimineața.

Din gură 'n gură merge vestea bucuroasă de Crăciun că
renumitul atelier fotografic **ERVIN KARGER, Lugos** Strada -
Bisericii

deja numai pentru 8 cor. execută după oricare fotografie :

Înmăririi de platină în mărime naturală (Passepartout) ca cadouri de
Crăciun. — —

Surprindentivă părinții!

Surprindentivă copiii!

Măsură: 30x40 cm. numai Cor. 8.—, mărimea II-a 50—60 cm. numai
Cor. 15.—, mai mare decât mărimea naturală 64x100 cm. numai Cor. 20.—

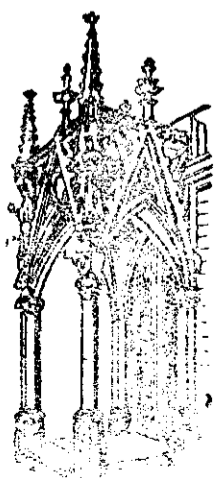
Reputația firmei mele garantează lucrările artistice; numai lucrări de artă!!

Lucrări slabe sunt excluse!

Expediere de 2 ori în 48 ore!

Serviciu prompt și conștiințios. Lucrările neconvenabile să mi-să retrimiți.

Nagy Sándor, sculptor, Arad Str. Kossuth No 4.
:: In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz ::

Execută și reparaază

lucrări de sculptură
artistică

figurate și decorative precum și portrete
după natură și fotografii, monumente mor-
mântuale, totfelul de produse ale industriei,
apoi lucrări moderne sculptate pentru deco-
rația zidurilor din teracotă, piatră, ghips,
ciment și din alte materii pe lângă prețurile
cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Atențiune!

leftin se poate cumpăra numai la

Magazinul de concurență (Verseny
áruház)

Arad, Strada Asztalos Sándor

Cămașă femeiască din șifon R. dela 75 cr.	Cămașă p. bărbați din șifon R.R. dela 99 cr.
Pantaloni p. femei « » » 74 «	Cămașă de iarnă « 35 «
Rochie de desubt I dublă » 125 «	Gulere, numai « 7 «
Rochie de desubt din lister I db « 125 «	Manșete, părechia « 8-19 «
Rochie de desubt din mătasă « 375 «	Ciorapi 3 părechi 50, 90 și « 100 «
Băst p. scutirea corsetului « 52 «	Apărător de mătasă p. guler « 68 «
Rochie de desubt din bailet « 125 «	Mănuși glacé, părechia « 50 «
Mătasă Taft 1 m. « 82 «	Șal de mătasă « 38 «
Mătasă cu șiruri metru « 82 «	Congré pentru lucru de mână « 125 «
Haine p. copii « 75 «	Dantelă, metru « 1 «
Nătrămuțe, duzina « 68 «	Materie de dantelă « 25 «

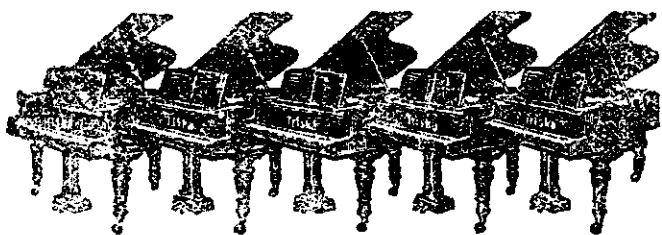
Rugăm onor. public cumpărător să se convingă despre leftinătatea
mărfurilor noastre. Cu stimă:

Bluză 1 fl. 25 cr.

1 metru de pânură 75 cr.

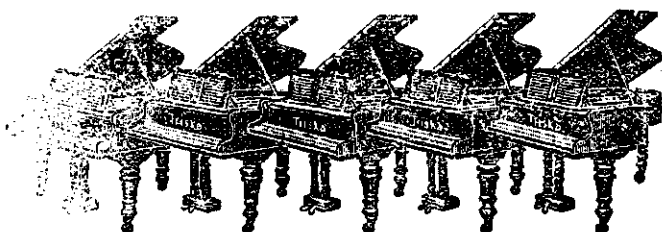
Geiger Gyula fiai.

Filiala celui mai mare magazin de dantele din
Ungaria de sud.

FONDAT LA ANUL 1870.

Accordările și reparațiile le execută
în mod special!

la renumita firmă:

Salon vestit și magazin bogat de:

Piane,
Pianine, și
Cimbalme.

≡ **TRISKA J.** ≡

în Cluj — Kolozsvár, Bartham-u. 14.

Se pot cumpăra și închiria pe lângă prețurile
cele mai avantajoase.

— Numai fabricate de prima calitate. —

Pentru orientarea on. public dau mai la vale declarațiile de recunoștință în limba maghiară sosite în timpul din urmă:

Declarație.

În cursul anului 1908 am târguit două pianuri dela firma J. Triska din Cluj și cu amândouă sunt pe deplin satisfăcut. Liniștit pot deci recomanda ori-și-cui firma lui Triska.

Zágon, 18 August 1908.

Nagy Imre
inv. de stat, cantor reform

St. D. J. Triska Cluj.

Pardon, că la șirele D-tale numai acum pot răspunde. Prin aceasta îmi exprim deplina mea îndestulare pentru pianul „Stingle” ce l-am cumpărat dela D-ta pe la începutul anului. Execuția lui adevărește mai bine priceperea și calificarea D-tale specială. Întreprinderea D-tale o recomand cu plăcere tuturor cunoscuților mei.

Turda, 31 August 1908. Cu toată stima

*Hirsch Bruno.***Firma J Triska Cluj.**

Cu mulțămite recunosc, că pianul cumpărat dela D-ta, după părerea specialiștilor, în ce privește tonul, execuția, prețul adevărește soliditatea întreprinderii și toată încrederea față de firma Triska.

*Dr. Békésy Károly.***D-lul J. Triska Cluj.**

Și după 4 ani pot să-ți scriu, că pianul cumpărat din magazinul D-tale e și azi tot atât de bun, cu tonuri plăcute, ca atunci când l'ai trimis. Cu drept recomand deci fiecare să cumpere pian dela D-Ta. Cu stimă:

Szepsziszentgyörgy. *Révay Margit.***P. St. Die!**

Eu care sunt specialist în muzică pot zice, că eu pianul cumpărat dela D-Ta sunt foarte îndestulat. Are tonuri foarte frumoase și plăcute pentru aceea pot recomanda și și recomand tuturor să cumpere pianuri dela firma J. Triska

Gherla, Cu stimă: *Ioan Beran,*
prof. de muzica și cant.**Magazinului de pianuri J. Triska Cluj — Kolozsvár.**

Cu bucurie vă anunț, că pianul cumpărat acum câțiva ani pe deplin mă mulțamește.

Cu deosebită stimă:

*Dr. Wachsmann Ede.***On. D-le Triska!**

Pianul trimis de D-Ta mă satisface pe deplin atât ca execuție cât și tonul bun și frumos. Recomand tuturor. Cu stimă:

Dej, *Madam Gajzágó László.***St. firme J. Triska, Loco.**

Vă anunț, că pianul cumpărat dela D-Voastră din firma Wirth Ferencz (clevul lui Bozendorf) mă mulțamește pe deplin.

Dr. Kenyeres Blasius.

Cu pianul Bösendorfer cumpărat dela firma J. Triska, nu numai eu ci și toți muzicii cari s'au abătut prin casa mea, am fost foarte mulțumiți. Firma vrednică de toată încrederea o recomand cu toată căldura.

Cluj (Kolozsvár), Cu stimă:

Dr. Höncz,
profesor academic privat.**On. firme Triska J. Cluj.**

Vă aduc la cunoștință, că construcția eternă a pianului meu, în urma reparațiilor și renovărilor făcute de Dv., se poate iarăși folosi perfect și pentru aceea nu pot scăpa ocazia de a nu vă exprima mulțămite și recunoștința mea.

Torda-Szentlászló. *Gróf Mikos Miklós.***Firma Triska Cluj.**

Prin șirele acestea Vă exprim bucuria mea pentru repararea pianului meu, în urma căreia a căpătat un ton nou și foarte melancolic, ceea ce Dv. vă servește spre laudă și onoare, iar mie-mi dă prilej a Vă exprima recunoștința și deplina mea încredere. Korpád,

*Madam Ferenczi Gyula, Boar Ana.***On. Firma.**

În epistola de ieri uitasem să vă amintesc, că mi-a sosit pianul trimis și deja e și aranjat în salon. A sosit în condiții perfecte. E foarte plăcut tuturor, și se bucură de laudă generală.

Szamos-Ujvár, 5 Iunie 1909.

Walton Robert
profesor de liceu.**On. magazin de piano Triska, Cluj.**

Deși cam târziu, nu pot scăpa ocazia a nu și exprima recunoștința mea pentru pianul trimis. Instrumentul e ineccepționabil, are un ton foarte plăcut, iar exteriorul corespunde pe deplin Vă mulțamesc, că fără să-l văd și aleg, m'ati satisfăcut atât de bine.

Zelau (Zilah) 1 Maiu 1909.

Cu stimă *Mátyás Adolf.***Firma Triska Cluj.**

Pianul a ajuns în pace. Ne-ai câștigat plăcerea generală. Vă mulțămim pentru serviciul prompt și onest.

Ioan Bucur
preot gr. ort.**D-lul J. Triska Cluj.**

Cu pianul cumpărat dela D-ta sunt mulțumit. Nici după expirarea unui an n'am aflat nici o smintă.

Dej, 24 August 1908.

Becsky Bálint
asesor la sedria orfanală comitatensă.**On. D-le Triska.**

Cu pianul cumpărat dela Dv. toți sunt mulțumiți și ne bucurăm că ne-ai satisfăcut dorinței tuturor. Cu stimă

Mocs, 18 Aug. 1908. *Madam Nagy Elek.***D-lul J. Triska Cluj.**

Pianul trimis m'a satisfăcut pe deplin.

Zágon, 19 August 1909.

Cu stimă
*Vád. Bécássy.***D-lul J. Triska, Cluj.**

Recunosc cu plăcere, că pianul trimis mie e de o calitate neeccepționabilă, și pentru aceea voi recomanda firma D-tale în jurul cunoștințelor mele.

Szilágysomlyó, 1 Sept. 1908.

Marossy Aranka
profesoară la școl. civ.**O. D. J. Triska, Cluj (Kolozsvár).**

Străformarea pianului meu lung în „Mignon” scurt, ce și-l-am trimis, m'a satisfăcut pe deplin, atât prin forma estetică din afară, cât și prin bunătatea și trănicia lui.

Pianiști virtuozși, cari l-au probat după reparații, s'au declarat cu cea mai mare recunoștință asupra lui. Alți specialiști, pentru forma externă estetică și artistică, l-au aflat de model al industriei de pianuri.

Pentru aceea îmi fac o datorie de plăcere, când Vă exprim sincera mea mulțămite și recunoștință pentru lucrul cinstit și succes în toată privința. Și cu plăcere recomand tuturor celor interesați magazinul și atelierul D-v. Cu deosebită stimă

Dej, 20 Iunie 1909.

Kenyeres László
jude reg. cerc.**Firma Triska J. Cluj (Kolozsvár).**

Dăorez on. firme, cea mai mare recunoștință pentru renovarea pianului meu numit „Bosendorfer”; atât îmbrăcarea cu piele, cât și punerea corzilor au succes excelent și prin tăiere tonul n'a pierdut nimic. Pianul întru nimic nu se poate deosebi de unul nou. Cunoscuților mei voi recomanda aceasta firmă cu toată căldura. Cu stimă

Bistrița, în Decembrie 1908.

Madam Póka Elemér.

Firma Triska J. în 1902, pianul meu Bosendorfer străformat în pian scurt format Mignon, care lucrare e una dintre cele mai bine succese, iar corzile și-au păstrat tonul perfect. Cu un cuvânt străformarea s'a făcut spre deplina mea îndestulare.

Cluj, în Ianuarie 1909.

*Dr. Bánffy Ernő.***On. D-le Triska!**

Cu bucurie satisfac dorinței D-tale, când îți anunț, că pianul meu „Beregszászy” de 40 de ani l'ai dres în așa formă, că mai gata e ca unul nou. Cu stimă:

Cluj, 21 Oct. 1908.

*Contesa Kuun Géza.***D-lul J. Triska, mălestru de piano Loco.**

La rugarea D-tale bucuros adevărește, că pianul meu de Pokorny—Bosendorfer, pentru o radicală reparație l-am concretizat D-tale, și cu calitatea muncii săvârșite, precum și cu stăruirea speselor, sunt pe deplin mulțumit. Firma, o recomand călduros.

Cluj, 23 Oct. 1908.

Dr. Richter Aladár
profesor ord. la academia de știință.**On. D. Triska J. Cluj.**

Pentru străformarea și scurtarea vechiului meu pian, și providerea lui cu construcție nouă, făcute cu multă cunoștință specială și adus la perfecțiune, îmi fac datoria când îți exprim mulțămite și recunoștința mea, pentru această muncă curată, bună și trănică. Cu stimă:

Bistrița, 12 Nov. 1908.

Láni Godofréd
vice-comit. comit. Beszterce-Naszód

Prizul atelier ardeleni aranjat ex putere electrica pentru sechirea
pietreilor și fabrică de pietrii monumentale

HERSTENBREIN TAMÁS és TANSA sculptor și ma-
lestra pietrar.

Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézama-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
propriu din: marmoră, labrador, granit,
sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Biroul Central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: **Déva, Nagyvárad.**

= Th. Schmidt =

fabrică de ploiere

Sibiu—Hermannstadt, Reispargasse No 7.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele
mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

(st. soare și ploaie)

precum și

ploiere

de calitate excelentă
pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

HOFFMANN SÁNDOR, Arad, Edificiul Teatrului.

Mare asortiment de:

Confecțiune p. dame

și

Paltoane de iarnă pentru băieți.

**Stofe, catifele și materii
pentru vestminte de casă.**

Barcheturi, Tenise, Pânze și Albituri.

Cumpărare ocazională de câteva bucăți de

COVOANE PERZIANE.

Se primesc și dol învățaoei buni.

Báró Kemény József. Fabrică de mașini „HUNGARIA” societate comandită Déva.

Pregătește și ține în depozit:

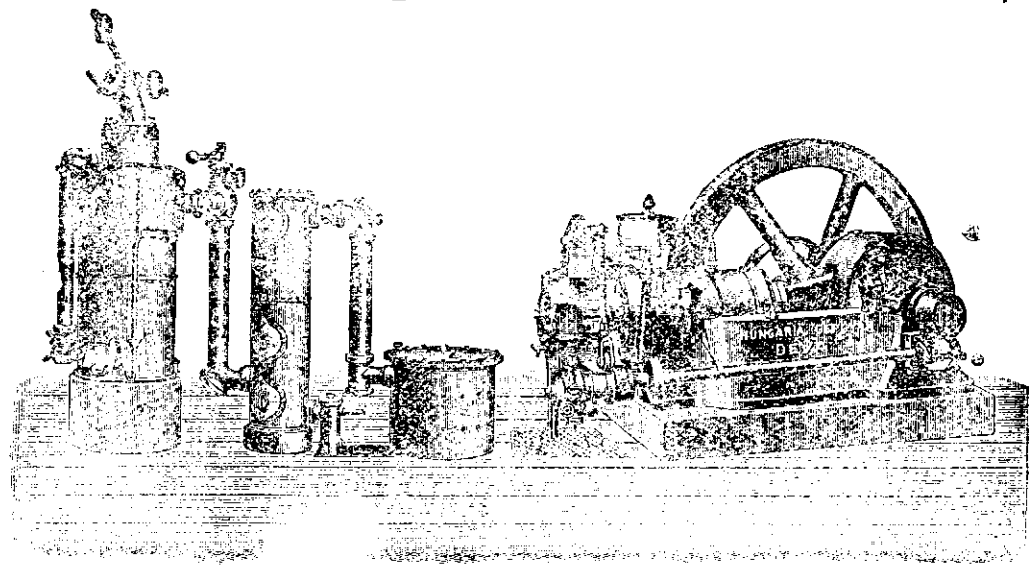
Tot-felul de mașini economice.

**Garnituri de motoare cu benzin și ulei pentru trie-
rat, în toată mărimea. Tot-felul de motoare stabile și
mașini cu aburi de 1 cal putere și până la 500.**

Planuirea de stabilimente pentru lumină electrică și pentru
putere transpunătoare, instalarea castelilor și economiilor
cu lumină electrică. **Planuirea și construirea de mori**
pentru urluit, măcinat și cherestrac. **Apaducte și fântani.**

Recomandă fabrica sa aranjată modern cu deosebire pen-
tru repararea a tot-felul de mașini economice și a altor
mașini și automobile. — **Specialități: instalarea de**
camere răcoritoare, stabilimente pentru fabricarea de
ghiață, lăptării și fabrică de cașuri și repararea canel.

Stațiuni de automobile.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818. —
Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Józsefváros, Bonház-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea mo-
toarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare
de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arla-
puri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor.
Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de
mori cu prețuri moderate, precum și reparări de
automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit
de articli tehnici. Fișile magnetice. Unsoiri. Material
de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material
pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de
prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios

— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 818. —

În 1904 a câștigat dela so-
cietatea din Budapesta a
vapeilorilor auritorilor și
instruitorilor diploma. —

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane

Versecz, Temesvári-u 20

Primește spre executare, conform planului
aurire și reparare, iconostase, altare
**s. mormânt, acoperiș de turnuri, arca-
jamente bisericesti apoi pregătirea tuturor**
lucrărilor de bransa aceasta precum și re-
pararea și vopsirea de nou a monumentelor
deasemenia și orice lcoane bisericesti

La dorință pregătesc prospect; pentru
vederea lucrărilor în provincia merg pe
— — — speșele mele proprii. — — —

Execuție promptă. Serviciu conștiințios

